

Plenum

Tisdag 3.10.2023 kl. 14.00—15.09

7. Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om upphävande av överenskommelserna med Bulgarien, Kroatien, Lettland, Litauen, Polen, Rumänien, Slovakien, Slovenien, Republiken Tjeckien, Ungern och Estland om främjande av och skydd för investeringar och upphävande av lagarna om sättande i kraft av vissa bestämmelser i överenskommelserna

Regeringens proposition RP 18/2023 rd

Remissdebatt

Förste vice talman Paula Risikko: Ärende 7 på dagordningen presenteras för remissdebatt. Talmanskonferensen föreslår att ärendet remitteras till utrikesutskottet.

För remissdebatten reserveras i detta skede högst 30 minuter. Om vi inte inom denna tid hinner gå igenom hela talarlistan avbryts behandlingen av ärendet och fortsätter efter de övriga ärendena på dagordningen.

Och nu presenterar minister Tavio. — Varsågod.

Debatt

15.04 Ulkomaankauppa- ja kehitysministeri Ville Tavio (esittelypuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Nyt on käsittelyssä hallituksen esitys eduskunnalle laiksi eräiden maiden kanssa tehtyjen sijoitusten edistämistä ja suojaamista koskevien sopimusten ja niiden eräiden määräysten voimaansaattamisesta annettujen lakien kumoamisesta. Investointisuojausopimusten tarkoituksena on sijoitusten edistäminen ja tehtyjen sijoitusten suojaaminen.

Euroopan unionin tuomioistuin antoi 2018 niin sanotun Achmea-tuomion, jonka mukaan EU-jäsenvaltioiden kesken tehtyt kahdenväliset sijoitussuojausopimukset, tarkemmin ottaen niiden välityslausekkeet, ovat unionin oikeuden vastaisia. Tuomiossa oli kyse tilanteesta, jossa Alankomaiden ja Slovakian välillä sovellettavaan, ennen toisen sopimusvaltion unioniin liittymistä tehtyyn kahdenväliseen investointisuojausopimukseen sisältyvän välityslausekkeen katsottiin olevan Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen vastainen, kun otetaan huomioon, että välityslauseketta sovellettaisiin vasta unioniin liittymisen jälkeen. Tuomion seurauksena EU-jäsenvaltiot sitoutuivat irtisanomaan keskinäiset sijoitussuojausopimuksensa.

Suomella on ollut investointisuojausopimukset Bulgarian, Kroatian, Latvian, Liettuan, Puolan, Romanian, Slovakian, Slovenian, Tšekin tasavallan, Unkarin ja Viron kanssa. Suomi on irtisanonut kaikki edellä mainittujen EU-maiden kanssa voimassa olevat kahdenväliset sijoitussuojausopimuksensa. Sopimusten päättäminen on toteutettu kahdenvälisesti noottienvaihdolla kunkin sopimusosapuolen kanssa, ja ne ovat astuneet voimaan. Sopimukset sisältävät määräyksiä, jotka kuuluvat lainsäädännön alaan. Sopimusten katso-

Punkt i protokollet PR 36/2023 rd

taan kuitenkin sisällöltään kuuluvan EU:n yksinomaiseen toimivaltaan. Tämän vuoksi valtioneuvosto päätti niiden irtisanomisten sopimisesta perustuslain 93 §:n 2 momentin perusteella.

Arvoisa puhemies! Eduskunnalle annetaan nyt esitys laiksi, jolla kumottaisiin päätettyjen sijoitussuojasopimusten voimaansaattamislait. Koska päättämissopimukset ovat jo kansainvälisesti voimassa, ei voimaansaattamislakien kumoamisella ole käytännön vaikutuksia. Esityksellä ei myöskään ole valtiontaloudellisia vaikutuksia. Kyse on kansallisesta muodollisuudesta.

Nyt annettavalla lailla kumoutuvat myös Romanian ja Slovakian osalta asetukset sijoitussuojasopimusten voimaansaattamisesta ja sopimusten lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta annetun lain voimaantulosta. Muiden sopimusten osalta valtioneuvosto on jo aiemmin kumonnut vastaavat asetukset.

Sopimusosapuolten ollessa EU-jäsenvaltioita kyse on EU:n sisällä pitkälti EU:n perusvapauksien käyttämisestä. Näin ollen sijoituksia suojataan jatkossa EU-oikeuden kautta ja jäsenvaltioiden tulee varmistaa tuomioistuintensa antama unionin oikeuden mukainen tehokas oikeussuoja.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan keväällä 2024.

Riksdagen avslutade debatten.

Riksdagen remitterade ärendet till utrikesutskottet.